

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 12 września 2017 (Znak: (...)-2006) Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 887) po rozpoznaniu wniosku z dnia 7.06.2017 r. ponownie ustalił J. W. (1) wartość kapitału początkowego na dzień 01.01.1999r.

Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych, tj. od 01.01.1978 do 31.12.1987. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 90,86%.

Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustalono w wyniku pomnożenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wynoszącego 90,86% przez kwotę 1220,89 zł, tj. kwotę bazową określoną w ustawie ($90,86\% \times 1\,220,89\text{ zł} = 1109,30\text{ zł}$).

Do obliczenia kapitału początkowego organ rentowy przyjął łącznie: 24 lata, 6 miesięcy, 25 dni, tj. 294 miesiące okresów składkowych oraz 2 lata 1 miesiąc i 22 dni tj. łącznie 25 miesięcy okresów nieskładkowych

Współczynnik proporcjonalny do- osiągniętego do 31.12.1998r – wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego wyniósł 81,63%. Współczynnik ten służy do obliczenia części 24% kwoty bazowej. Wysokość 24% kwoty bazowej wynosi 293,01 zł.

Do ustalenia współczynnika przyjęto:

- wiek w dniu 31.12.1998r. - po zaokrągleniu do pełnych lat - wynoszący 47 lat

- łączny staż ubezpieczeniowy - po zaokrągleniu w górę do pełnych lat - wynoszący 27 lat.

Średnie dalsze trwanie życia - wyrażone w miesiącach dla osób w wieku 62 lat - wynosi 209 miesięcy (komunikat Prezesa GUS z dnia 25 marca 1999r. w sprawie tablicy średniego dalszego trwania życia kobiet i mężczyzn - M.P. Nr 12, poz.173).

Kapitał początkowy ustalony na dzień 1.01.1999 r. wyniósł 127 216,21 zł.

Do ustalenia wartości kapitału początkowego zakład nie uwzględnił okresów:

- od 13-04-1974 do 17-04-1974, gdyż w/w okresie wnioskodawca nie podjął zatrudnienia po odbyciu zasadniczej służby wojskowej a więc nie była opłacana składka na ubezpieczenie społeczne,

- od 01-04-1988 do 30-04-1988, ponieważ nie była odprowadzona składka na ubezpieczenia społeczne.

Zgodnie z ustawą z dnia 04-09-2008 r (Dz. U. Nr 192 poz. 1180) do wyliczenia wartości kapitału początkowego za okres pracy od 01-07-1971 do 23-04-1972, od 23-05-1974 do 31-12-1977, od 09-10-1979 do 31-12-1979, za który nie przedłożono dochodów przyjęto obowiązujące w tym okresie kwoty minimalnego wynagrodzenia.

Organ rentowy wskazał, iż brak podstaw do przyjęcia kwoty 8256 zł wykazanej w zaświadczeniu z dnia 13.12.1976r. z uwagi na fakt, iż nie stanowi ona rzeczywistej kwoty wynagrodzenia jakie wnioskodawca otrzymywał miesięcznie w okresie od 01.01.1976r. do 31.12.1977r. W powyższej sprawie toczyło się postępowanie przed Sądem zakończone Wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 23.09.2009r.

/decyzja k. 265 -268 akt ZUS/

Odwołanie od wskazanej decyzji w dniu 4.10. 2017 r. wniósł ubezpieczony J. W. (1) kwestionując poprawność dokonanych przez ZUS wyliczeń. Odwołujący wniósł o uwzględnienie w wysokości kapitału początkowego za lata 1976/1977 r. uśrednionego wynagrodzenia miesięcznego w kwocie (...),00 za te lata na podstawie zaświadczenia wystawionego przez (...) z dnia 13.12.1976 r.

/ odwołanie k. 2 -2 v /

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 31.10.2017 r. organ rentowy wniósł o jego odrzucenie argumentując, iż obliczając wysokość kapitału początkowego nie uwzględniono m.in kwoty 8256 zł wskazanej w zaświadczeniu wystawionym przez (...) z dnia 13.12.1976 ponieważ może ono odzwierciedlać wynagrodzenia wraz ze składkami za które nie była odprowadzona składka na ubezpieczenie społeczne, ponadto nie wiadomo z ilu miesięcy wyliczono to wynagrodzenie, gdyż wystawione zostało 13.12.1979 r. tj przed zakończeniem roku.

Ponadto organ rentowy wskazał, iż decyzją z dnia 05.10.2009r. wykonując wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi, III Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 23.09.2009r., który częściowo zmienił Wyrok Sądu Okręgowego w Łodzi, VIII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, z dnia 25.09.2008r. sygn. akt VIII U 652/07 dokonano ustalenia wysokości kapitału początkowego wnioskodawcy . Do ustalenia podstawy wymiaru Kapitału początkowego przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z okresu kolejnych 10 lat kalendarzowych od 1980r. do 1989r., wskaźnik wysokości wymiaru kapitału początkowego wynosi 80,48%. W trakcie postępowania odwoławczego powołany biegły sądowy z zakresu ekonomiki przedsiębiorstw, gospodarki materiałowej, zatrudnienia i płac w opiniach z czerwca 2008r. i września 2008r. podzielił stanowisko organu rentowego iż kwota (...),00 nie może być uwzględniona. Wartość kapitału początkowego ustalonego decyzją z dnia 05.10.2009r. wyniosła 18394,32 zł.

/ odpowiedź na odwołanie k. 3 - 3v./

Pismem procesowym z dnia 24 stycznia 2018 r. odwołujący podtrzymał swoje stanowisko w sprawie ponadto wniósł o uwzględnienie przy wyliczeniu kapitału początkowego za okres 9.10.1979 r. do 31.12.1979 zarobków na podstawie wpisów w legitymacji ubezpieczeniowej za okres zatrudnienia w (...). Odwołujący wskazał iż w powyższym zakładzie pracy był zatrudniony w okresie od 9.10.1979 do 31 .03 .1980 tymczasem z uwagi na brak zaświadczenia RP -7 na podstawie legitymacji ubezpieczeniowej uwzględniono tylko zarobki za okres od 1.01.1980 do 31 .03.1980 w sposób nieuprawniony z pominięciem wskazanej informacji o zarobkach przyjmując za okres od 9.10.1979 r. do 31.12.1979 minimalne wynagrodzenie za pracę.

/ pismo k. 6-7/

Na rozprawie w dniu 26 lipca 2018 r. wnioskodawca poparł odwołanie i wniósł o przyjęcie do wyliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego zarobków pracownika porównywalnego na stanowisku monter mistrz budowy za okres od 1 stycznia 1976 r. do 31 grudnia 1977 r. o ile nie będzie zaświadczenia RP – 7 za ten okres i naliczenie wynagrodzenia na podstawie świadectwa pracy za okres od 23 maja 1974 do 31 grudnia 1975 r. Wskazał, iż nie kwestionuje okresu wynagrodzenia za zatrudnienie w (...) Kombinacie Budowlanym zachód w Ł. za okres od 9 października 1979 r. do 31 marca 1980 r. wnosi o przyjęcie za okres od 1 lipca 1971 r. do 23 kwietnia 1972 r. wynagrodzenia ze świadectwa pracy z (...) w R.. Następnie zaś sprecyzował roszczenie w ten sposób, że za okres od 23 maja 1974 do 31 grudnia 1975 r. żądał naliczenia wynagrodzenia ze świadectwa pracy, natomiast od 1 stycznia 1976 r. do 31 grudnia 1977 r. zastępczo wynagrodzenia pracownika na porównywalnym stanowisku monter – mistrz budowy, oświadczając, iż w pozostałej części cofa odwołanie.

/S. procesowe wnioskodawcy protokół z rozprawy z dnia 26 lipca 2018 r. 00:23:40 -00:47:48/

W odpowiedzi na powyższe organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania w części w której wnioskodawca cofnął odwołanie wyraził zgodę na cofnięcie odwołania. Oświadczył, iż za lata 1971 i 1972 zostało przyjęte wynagrodzenie minimalne a nie z zaświadczenia RP – 7.

/ stanowisko procesowe organu rentowego protokół z rozprawy z dnia 26 lipca 2018 r. 00:37 :44 -00:38:11 oraz 00:47:54 - 00:49:07/

Na rozprawie w dniu 26 czerwca 2019 r. poprzedzającej wydanie wyroku wnioskodawca poparł odwołanie. Wniósł o zmianę wysokości świadczenia podtrzymując ostatecznie stanowisko sprecyzowane w dniu 26 lipca 2018 r. na rozprawie (38 min 11 s. k. 27 v. tj. za okres od 23 maja 1974 do 31 grudnia 1975 r. naliczenia wynagrodzenia w oparciu o dane ze świadectwa pracy, natomiast od 1 stycznia 1976 r. do 31 grudnia 1977 r. zastępczo wynagrodzenia pracownika na porównywalnym stanowisku monter – mistrz budowy) z tym że za okres od stycznia 1976 do grudnia 1977 wynagrodzenia zasadniczego na porównywalnym stanowisku a od 15 października mistrz budowy z uwzględnieniem zaświadczenia z dnia 13.12.1976 r. potwierdzającego wysokość wynagrodzenia na podobnych stanowiskach na budowach krajowych lub w drugiej wersji, wliczenie średniego wynagrodzenia miesięcznego za okres od 23 maja 1974 do 30 kwietnia 1979 r., przy uwzględnieniu kwoty 6080 zgodnie z wpisem w legitymacji ubezpieczeniowej. Natomiast pełnomocnik ZUS wniósł o oddalenie odwołania.

/stanowisko procesowe wnioskodawcy protokół z rozprawy z dnia 26 czerwca 2019 r. 00:16:46-00:22:03, stanowisko procesowe pełnomocnika ZUS protokół z rozprawy z dnia 26 czerwca 2019 r. 00:22:03 – 00:23:16/

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca J. W. (1) urodził się w dniu (...).

/okoliczność bezsporna/

W okresie od 23.05.1974 do 30.04.1975 wnioskodawca był zatrudniony w PKSUCHiP (...) W. na stanowisku montera urządzeń i instalacji chłodniczych oraz od 15.11.1977 r. mistrza budowy w Oddziale (...) W..

/ świadectwo pracy k. 15 akt ZUS, k. 26 zaświadczenie k. 8, opinia k. 10, k. 25, dokumentacja płacowa i osobowa koperta k. 35 zeznania świadka Z. G. protokół z rozprawy z dnia 26 czerwca 2019 r. 00:02:14 -00:16 :46/

We wskazanym okresie zatrudnienia wnioskodawca był na budowie eksportowej od 19 marca 1976 r. do 31 grudnia 1976 r. w NRD oraz od 5 lipca 1977 r. do 26 października 1977 r. w Czechosłowacji.

/dokumentacja płacowa i osobowa koperta k. 35 zeznania świadka Z. G. protokół z rozprawy z dnia 26 czerwca 2019 r. 00:02:14 -00:16 :46/

We wskazanym okresie zatrudnienia zarobki były wysokie.

/ zeznania świadka Z. G. protokół z rozprawy z dnia 26 czerwca 2019 r. 00:02:14 -00:16 :46/

W świetle wystawionego przez ten zakład świadectwa pracy wnioskodawca na stanowisku montera otrzymywał wynagrodzenie zasadnicze wg. VII grupy zaś na ostatnio zajmowanym stanowisku mistrza budowy wnioskodawca otrzymywał wynagrodzenie zasadnicze wg. gr XIII 4.000 zł plus premia zgodnie z regulaminem Premiowania w Budownictwie i dodatek funkcyjny w wysokości 1.000 zł.

/ świadectwo pracy k. 15 akt ZUS, k. 26 dokumentacja płacowa i osobowa koperta k. 35//

W świetle zaświadczenia EK 176 z dnia 13.12.1976 r. wystawionego przez wskazanego pracodawcę, wnioskodawca będąc zatrudnionym na stanowisku monter wnioskodawca otrzymywał wynagrodzenie miesięczne w wysokości 8256 zł

/zaświadczenie k. 17 k. 251/252 akt ZUS oraz k. 8/

Zgodnie z wpisem do legitymacji ubezpieczeniowej zarobek w 1979 r. wnioskodawcy wynosił przeciętnie miesięcznie 6080 zł.

/legitymacja ubezpieczeniowa k. 38

W świetle zaświadczenia RP – 7 wystawionego przez PKSUCHiP (...) W. w dniu 26.08.2009 r. wnioskodawca otrzymywał następujące wynagrodzenie za pracę :

-w 1978 r. – 81724 zł

- w 1979 r. - 27539 zł

/ zaświadczenie RP – 7 k. 12, 41 k. 211-212 akt ZUS/

Ubezpieczony w dniu 18.10.2006r. wystąpił z wnioskiem o ustalenie wysokości kapitału początkowego. Do wskazanego wniosku w dniu 7.11.2006 r. załączył zaświadczenie wystawione przez PKSUCHiP (...) W. w dniu 13.12.1976 r.

/ wniosek k. 1-4 akt ZUS zaświadczenie k 17 k. 251/252 akt ZUS oraz k. 8/

Decyzją z dnia 27.11.2006r., która została zmieniona decyzją z dnia 20.02.2007r. ustalono wysokość kapitału początkowego ubezpieczonego przy uwzględnieniu wppw 78,39% obliczonego z lat 1980-1989.

Obliczając wysokość kapitału początkowego nie uwzględniono min. kwoty 8256 zł wykazanej w zaświadczeniu wystawionym przez „ (...)” z dnia 13.12.1976r. ponieważ może ono odzwierciedlać wynagrodzenia wraz ze składnikami, od których nie była odprowadzona składka na ubezpieczenie społeczne, ponadto nie wiadomo z ilu miesięcy wyliczono to wynagrodzenie, gdyż wystawione zostało 13.12.1979r. tj. przed zakończeniem roku.

/decyzje k. 49 i 72 akt ZUS/

Decyzją z dnia 05.10.2009r. wykonując wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi, III Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 23.09.2009r., który częściowo zmienił Wyrok Sądu Okręgowego w Łodzi, VIII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, z dnia 25.09.2008r. sygn. akt VIII U 652/07 dokonano ustalenia wysokości kapitału początkowego J. W. (1). Do ustalenia podstawy wymiaru Kapitału początkowego przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z okresu kolejnych 10 lat kalendarzowych od 1980r. do 1989r. , wskaźnik wysokości wymiaru kapitału początkowego wynosi 80,48%. W trakcie postępowania odwoławczego powołany biegły sądowy z zakresu ekonomiki przedsiębiorstw, gospodarki materiałowej, zatrudnienia i płac w opiniach z czerwca 2008r. i września 2008r. podzielił stanowisko organu rentowego, że kwota (...),00 nie może być uwzględniona. Wartość kapitału początkowego ustalonego decyzją z dnia 05.10.2009r. wynosił 18394,32 zł.

/ decyzja k. 197-198 akt ZUS, Wyrok Sądu Okręgowego w Łodzi, VIII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, z dnia 25.09.2008r. sygn. akt VIII U 652/07 k. 102 oraz wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi, III Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 23.09.2009r. k. 140 załączonych akt sprawy VIII U 652/07 oraz III AUa 1384/08 opinia biegłego k. 49- 54 opinia uzupełniająca k. 67- 69 , k. 87-89 protokół z rozprawy z dnia 23 września 2008 r. k. 97- 99 załączonych akt sprawy VIII U 652/07 /

W dniu 03.11.2009r. J. W. (1) wystąpił z wnioskiem o ponowne ustalenie wysokości kapitału początkowego dołączając zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu (...) z dnia 26.08.2009r. z zakładów (...) we W. z lat 1978-1979.

/ wniosek k. 205-206 akt ZUS, zaświadczenie k. 12, 41 oraz k. 211-212 akt ZUS/

Decyzją z dnia 25.01.2010r. dokonano przeliczenia kapitału początkowego, wysokość wwpw oraz podstawy wymiaru kapitału początkowego nie uległy zmianie i zostały przyjęte w wysokości obliczonej decyzją z dnia 05.10.2009r. Wartość kapitału początkowego ustalonego decyzją z dnia 25.01.2010r. wynosi 118394,32 zł

/ decyzja k. 229-230 akt ZUS/

W dniu 09.01.2012r. ponownie ustalono wysokość kapitału początkowego J. W. (1) w związku realizacją zapisów ustawy z dnia 28.07.2011r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z (...) (Dz.U z 2011r., poz. 1112). Do ustalenia podstawy wymiaru Kapitału początkowego przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne z okresu kolejnych 10 lat kalendarzowych od 1978r. do 1987r. wwpw kapitału początkowego wynosi 88,82%.Wartość kapitału początkowego ustalonego decyzją z dnia 09.01.2012r. wynosi 125481,51 zł.

/ decyzja k. 233 -234 akt ZUS/

W dniu 07.06.2017r. J. W. (1) wystąpił z wnioskiem o ponowne ustalenie wysokości kapitału początkowego i załączył kserokopię zaświadczenia z dnia 13.12.1976r. wystawionego prze; (...) we W..

/ wniosek k. 249-250 akt ZUS, zaświadczenie k. 251/252 akt ZUS oraz k. 8/

W wyniku powyższego przy uwzględnieniu zmian wprowadzonych do ustawy z 17.12.1998r. o emeryturach rentach z FUS wydano zaskarżoną decyzję

/decyzja k. 265 -268 akt ZUS/

Do obliczenia stosunku podstawy wymiaru składki oraz kwoty, o których mowa w art. 15 ust. 3 ustawy z 17.12.1998r., w latach 1979, 1982 do przeciętnego wynagrodzenia za te lata przyjęto sumę kwot przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia ogłoszonego za dany rok, odpowiednią do liczby miesięcy; w których J. W. podlegał ubezpieczeniu na podstawie przepisów prawa polskiego. Do wyliczenia wysokości kapitału przyjęto wynagrodzenia minimalne w okresach, w których wnioskodawca nie udokumentował wynagrodzeń: 01.07.1971r. do 23.04.1972r., od 23.05.1974r. do 31.12.1977r., od 09.10.1979r. do 31.12.1979r.

/ bezsporne, wykaz wprowadzonych dochodów ubezpieczonego k. 255 - 262 akt ZUS obliczenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru k 263 – 264 akt ZUS/.

W decyzji z dnia 12 września 2017 r. w wyniku przeoczenia do ponownego ustalenia kapitału początkowego przyjęto kwoty minimalnego wynagrodzenia za lata 1971 -1972

/ pismo ZUS. k. 45/

Decyzją z dnia 21.08.2018 r. z urzędu ponownie ustalono kapitał początkowy wnioskodawcy z uwzględnieniem wykazanego w zaświadczeniu o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z dnia 23.10.2000 r wynagrodzenia za lata 1971 -1972 . Wynagrodzenie za ww lata pozostaje bez wpływu na wartość kapitału początkowego. Nadal najkorzystniejszy jest wskaźnik wysokości podstawy wymiaru ustalony z lat 1978 -1987 który wynosi 90,86.

/Decyzja k. 273/274, wykaz wprowadzonych dochodów ubezpieczonego k. 269-272 zaświadczenie RP – 7 z dnia 23.10.2000 r. k. pismo ZUS. k. 45/

Powyższych ustaleń Sąd Okręgowy w Łodzi dokonał na podstawie powołanych dowodów w postaci dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy, w tym w aktach ZUS, których wiarygodność nie budzi wątpliwości i nie była kwestionowana przez żadną ze stron. Nadto na podstawie zeznań świadka Z. G. lecz tylko w zakresie w jakim wskazywał na fakt zatrudnienia wnioskodawcy w PKSUCHiP (...) W. wykonywania przez niego pracy na budowach eksportowych i osiągania z tego tytułu wysokich zarobków. Zeznania wskazanego świadka okazały się jednak nieprzydatne do ustalenia stricte osiąganego przez wnioskodawcę wynagrodzenia za sporny okres. WW nie miał

w tym zakresie żadnej wiedzy. Umiał wyłącznie wskazać, iż jego zarobki były wysokie była to ok. dwukrotna krajowa nie miał jednak żadnych dowodów na poparcie tych twierdzeń i nie umiał sprecyzować nawet przybliżonych kwot wynagrodzenia za poszczególne okresy. Tak lakoniczne zeznania nie mogły zatem posłużyć do ustalenia wynagrodzenia innego pracownika – wnioskodawcy.

Nie może posłużyć za podstawę ustaleń w sprawie także kopia dokumentacji płacowej kolejnego pracownika M. G. (1) za okres od maja do grudnia 1978 r. przedłożona w przedmiotowej sprawie jako załącznik do pisma 11.06.2019 k. 92-94 a dotycząca M. G. (1) jako pracownika i współpracownika wnioskodawcy. Ponieść należy, że sam wnioskodawca we wspomnianym piśmie procesowym wskazywał, iż jego wynagrodzenie kształtowało się inaczej. Dotyczyła go inna wyższa grupa zaszerogowania. Z tych też względów w żadnym razie nie można dojść do przekonania, iż wskazana lista płac współpracownika w jakikolwiek sposób mogła odzwierciedlać wysokość jego zarobków. Skoro wynagrodzenie M. G. kształtowało się inaczej niż wynagrodzenie ubezpieczonego wartości wynagrodzenia otrzymywanego przez ww. osobę są nieadekwatne do zarobków wnioskodawcy. Ponadto wskazać należy iż wysokość wynagrodzenia wnioskodawcy za 1978 r. została precyzyjnie określona w wystawionym przez pracodawcę zaświadczeniu o zatrudnieniu i wynagrodzeniu – RP – 7 uwzględnionym przez organ rentowy przy wyliczeniu kapitału początkowego. Ustalone w ten sposób zarobki nie były kwestionowane przez wnioskodawcę. Tym samym brak było podstaw do czynienia w tym zakresie ustaleń odmiennych w oparciu o inną podstawę.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art.173 ust.1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz.U. z 2018 r. poz. 1270) dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 roku, którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek, ustala się kapitał początkowy. Kapitał początkowy stanowi równowartość kwoty obliczonej według zasad określonych w art.174 pomnożonej przez wyrażone w miesiącach średnie dalsze trwanie życia ustalone zgodnie z art.26 ust.3 dla osób w wieku 62 lat (art.173 ust.2 ww. ustawy). Wartość kapitału początkowego ustala się na dzień wejścia w życie ustawy (art.173 ust.3 ww. ustawy).

Zgodnie z treścią art.174 ust.1 i 2 ww. ustawy kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art.53, z uwzględnieniem ust.2-12. Przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

1. okresy składkowe, o których mowa w art.6,
2. okresy nieskładkowe, o których mowa w art.7 punkt 5,
3. okresy nieskładkowe, o których mowa w art.7 punkt 1-4 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2.

Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art.15, 16, 17 ust.1 i 3 oraz 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu przed dniem 1 stycznia 1999 r. (ust.3)

Z kolei w myśl art.15 ustawy podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego. Na wniosek ubezpieczonego podstawę wymiaru emerytury lub renty może stanowić ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe w okresie 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu (ust. 6 cytowanego artykułu).

Zgodnie natomiast z treścią art. 15 ust. 2a cytowanej ustawy o emeryturach i rentach z FUS jeżeli nie można ustalić podstawy wymiaru składek w okresie pozostawania w stosunku pracy wskazanym do ustalenia podstawy wymiaru

emerytury i renty, za podstawę wymiaru składek przyjmuje się kwotę obowiązującego w tym okresie minimalnego wynagrodzenia pracowników, proporcjonalnie do okresu podlegania ubezpieczeniu i wymiaru czasu pracy. (por. też uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2003 roku o sygn. III UZP 2/03 opubl. w OSNAPiUS z 2003 roku nr. 14 , poz.338)

Ponowne ustalenie wysokości kapitału początkowego następuje w okolicznościach określonych w art. 114. – art. 175 ust. 4 ustawy.

Z kolei na podstawie art. 114 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w sprawie zakończonej prawomocną decyzją organ rentowy, na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, uchyla lub zmienia decyzję i ponownie ustala prawo do świadczeń lub ich wysokość, jeżeli: po uprawomocnieniu się decyzji zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono nowe okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość;

Z cytowanego przepisu wynika, iż warunkiem ponownego ustalenia prawa do świadczeń jest uzyskanie nowych dowodów lub ujawnienie okoliczności, które istniały przed wydaniem decyzji, a nie były znane organowi w chwili orzekania i mają wpływ na prawo do tych świadczeń lub ich wysokość /por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 sierpnia 1999 r., II UKN 231/99 - OSNAPiUS 2000 nr 19 poz. 734; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2003 r. III UZP 5/03 - OSNAPiUS rok 2003, Nr 18, poz. 442/. Do wznowienia postępowania w sprawie ustalenia wysokości kapitału początkowego wymagane jest ujawnienie okoliczności nieznanymi organowi rentowemu w chwili orzekania, ale istniejących przed wydaniem decyzji, czyli takich okoliczności, które nie były znane organowi rentowemu w chwili orzekania o wysokości kapitału początkowego, a nie takie, które zostały przedłożone wprawdzie organowi rentowemu w chwili orzekania o wysokości kapitału, a nie zostały uwzględnione. Przesłanką ponownej oceny uprawnień ubezpieczonych są "nowe dowody" i "ujawnione okoliczności" istniejące przed podjęciem decyzji organu rentowego mające wpływ na wysokość świadczenia. /III AUa 116/16 - wyrok SA Gdańsk z dnia 31-05-2016/

Zwrot "przedłożenie nowych dowodów" oznacza zgłoszenie każdego prawnie dopuszczalnego środka dowodowego, stanowiącego potwierdzenie okoliczności faktycznych istniejących przed wydaniem decyzji, a mających wpływ na powstanie prawa do świadczenia lub jego wysokość. Natomiast użyte w art. 114 ust. 1 ustawy emerytalnej pojęcie "ujawnienie okoliczności" oznacza powołanie się na fakty dotyczące ogółu wymagań formalnych i materialnych związanych z ustaleniem przez organ rentowy prawa do świadczenia lub wysokości świadczenia. Są to określone w przepisach prawa materialnego fakty warunkujące powstanie prawa do świadczenia lub jego wysokości np. staż pracy, wiek, niezdolność do pracy, ale także uchybienia przez organ rentowy normom prawa procesowego lub materialnego, wpływające potencjalnie na dokonanie ustaleń w sposób niezgodny z ukształtowaną z mocy prawa sytuacją prawną osoby zainteresowanej (tak m.in. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 3 lutego 2014 r., I UK 322/13, LEX nr 1444596 oraz Sąd Apelacyjny w Łodzi w wyroku z dnia 11 grudnia 2015 r., III AUa 1087/15, LEX nr 1979499).

Mając powyższe na uwadze należy podkreślić, że skoro przedmiotowe postępowanie zostało wszczęte w oparciu o wniosek z art. 114 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, to obowiązkiem organu rentowego a następnie Sądu orzekającego, była w pierwszej kolejności ocena, czy wystąpiły określone w tym przepisie przesłanki umożliwiające merytoryczne rozpoznanie wniosku. Należało zatem ustalić i ocenić, czy wnioskodawca przedłożył nowe dowody mogące mieć wpływ na zmianę zarówno zaskarżonej jak i poprzedzających ją decyzji w przedmiocie ustalenia wysokości kapitału początkowego z dnia 09.01.2012r. 25.01.2010r. oraz z dnia 05.10.2009r. -wykonującej wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi, III Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 23.09.2009r., częściowo zmieniający Wyrok Sądu Okręgowego w Łodzi, VIII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, z dnia 25.09.2008r. sygn. akt VIII U 652/07, ewentualnie, czy ujawniły się takie okoliczności istniejące przed wydaniem tych decyzji, które mogły rzutować na wysokość kapitału początkowego. Ocena, że przesłanki te nie były spełnione powinna prowadzić do odmowy ponownego ustalenia świadczenia przez organ rentowy oraz oddalenia odwołania przez Sąd, bez potrzeby merytorycznego zbadania wysokości świadczenia przysługującego ubezpieczonemu. Bez spełnienia przesłanek formalnych wniosku z art. 114 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, prowadzenie postępowania dotyczącego merytorycznej oceny wysokości świadczenia, jest bezcelowe i bezprzedmiotowe.

Dokonując wszechstronnej analizy zgromadzonego w sprawie materiału procesowego Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że J. W. (1) w toku postępowania przed organem rentowym wywołanym ponownym złożeniem wniosku o przeliczenie wysokości kapitału początkowego z dnia 07.06.2017r., nie spełnił przesłanki wniosku o ponowne przeliczenie na zasadach określonych w art. 114 ust. 1 w zw. z art. 175 ust. 4 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Skarżący nie przedłożył nowych dowodów na potwierdzenie okoliczności faktycznych istniejących przed uprawomocnieniem się wyżej wymienionych decyzji a mających wpływ na wysokość kapitału początkowego. W szczególności brak podstaw do przeliczenia kapitału początkowego z uwzględnieniem „nowych” danych wynikających z zaświadczenia wystawionego przez (...) z dnia 13.12.1976 r. tj. przyjęcia za lata 1976/1977 r. uśrednionego wynagrodzenia miesięcznego w kwocie 8256,00 zł. Odnosząc się do powyższego zaznaczyć należy, iż wskazane okoliczności były znane na organowi rentowemu na długo przed wydaniem zaskarżonej decyzji z dnia 12 września 2017 r. jak i poprzedzającej go decyzji z dnia 09.01.2012r. Na wskazane zaświadczenie J. W. powoływał się już w 2006 r. Już wówczas wnioskodawca domagając się przeliczenia wysokości kapitału początkowego do wniosku z dnia 18.10.2006r. w dniu 7.11.2006 r. złożył organowi rentowemu powyższe zaświadczenie. Znamiennym jest również, że wydając decyzję z dnia 05.10.2009r. wykonującą wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi, III Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 23.09.2009r., który częściowo zmienił Wyrok Sądu Okręgowego w Łodzi, VIII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, z dnia 25.09.2008r. sygn. akt VIII U 652/07 organ rentowy miał na względzie wynikające z tego zaświadczenia okoliczności, z tym że nie wyciągał z nich wniosków spodziewanych przez odwołującego. Kluczowym jest - co ustalono wówczas w toku przewodu sądowego i co miało swe odzwierciedlenie w opiniach wydanych przez biegłego sądowego z czerwca 2008r. i września 2008r., iż kwota (...),00 wynikająca z zaświadczenia nie mogła być uwzględniona przy wyliczeniu kapitału początkowego wnioskodawcy, gdyż mogła stanowić wynagrodzenie wraz ze składnikami, od których nie była odprowadzona składka na ubezpieczenie społeczne, ponadto nie wiadomo z ilu miesięcy wyliczono to wynagrodzenie, gdyż wystawione zostało 13.12.1979r. tj. przed zakończeniem roku. Tym samym wbrew zapatrywaniom odwołującego wskazana okoliczność nie mogła mieć wpływu na kształt zaskarżonej decyzji.

W ocenie Sądu Okręgowego powyższe odnieść należy również do żądania odwołującego przeliczenia kapitału początkowego z uwzględnieniem wynagrodzenia za okres od 23 maja 1974 do 31 grudnia 1975 r. w oparciu o dane dotyczące wynagrodzenia ze świadectwa pracy bądź wyliczenia kapitału z uwzględnieniem średniego wynagrodzenia miesięcznego za okres od 23 maja 1974 do 30 kwietnia 1979 r., tj. kwoty 6080 zgodnie z wpisem w legitymacji ubezpieczeniowej.

Po pierwsze, wydając decyzję z 12 września 2017 r. organ rentowy nie miał podstawy prawnej do zmiany prawomocnie ustalonej wysokości kapitału początkowego zgodnie z oczekiwaniami wnioskodawcy bowiem już wydając decyzje ją poprzedzające dysponował wówczas tym samym materiałem dowodowym tj. świadectwem pracy i legitymacją ubezpieczeniową.

Po drugie wysokość świadczenia emerytalnego pozostaje funkcją uzyskiwanych niegdyś dochodów, dlatego do jego wyliczenia nieodzownym jest ustalenie rzeczywistych zarobków, jako decydujących o rozmiarze opłacanej składki na ubezpieczenie społeczne. Niedopuszczalnym w tym zakresie jest opieranie się jedynie na hipotezach, czy założeniach wynikających z przyjęcia średnich wartości. Wysokość kapitału początkowego ustala się wyłącznie o wynagrodzenie wykazane (udowodnione), a nie jedynie uprawdopodobnione./ III AUa 1327/15 - wyrok SA Wrocław z dnia 17-02-2016/

Zgodnie z treścią §21 ust.1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 roku sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz.U. nr 237, poz.1412) środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

Wskazana regulacja §21 ust.1 powołanego rozporządzenia stanowiąca odpowiednik obowiązującego do dnia 23 listopada 2011 roku §20 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno - rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz.U. nr 10, poz.49) wyznacza kierunek postępowania dowodowego, nie oznacza to jednak aby wysokość uzyskiwanego uposażenia nie mogła być wskazana i w inny sposób, tak przy pomocy pisemnych środków dowodowych pochodzących od pracodawcy, czy też nawet dowodów pośrednich, nie wyłączając zeznań świadków - aczkolwiek wskazujących wprost na wysokość wynagrodzenia danego zainteresowanego (tak stanowi m. in. teza wyroku Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1997 roku - II UKN 186/97, OSNAP 1998/11/324, a także wyroki: Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 4 marca 1997 roku - III AUa 105/97, Apel. W-wa 1997/2/7, Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 27 czerwca 1995 roku - III AUr 177/95, OSA 1996/10/32, czy Sądu Apelacyjnego Białymstoku - III AUr 294/93, PS - wkład. 1994/3/6).

Do ustalenia podstawy wymiaru świadczeń emerytalno-rentowych może być uwzględnione tylko wynagrodzenie faktycznie uzyskane przez ubezpieczonego w danym okresie, a nie zaś wynagrodzenie ustalone na podstawie przypuszczeń czy też uśrednień. Jedynie wynagrodzenie ubezpieczonego ustalone w sposób niewątpliwy, wobec którego nie istnieje wątpliwość, iż zostało ono zawyżone, może być podstawą do ustalenia współczynnika wysokości podstawy wymiaru.

W niniejszej sprawie o ile nie ulegało wątpliwości, że ubezpieczony w spornym okresie świadczył pracę na rzecz PKSUCHiP (...) W. w tym na budowach eksportowych, o tyle dokumentacja przedłożona w procesie nie pozwala na ustalenie jego zarobków za okres do 23 maja 1974 do 31 grudnia 1977 r. w sposób pewny. Za pozostały okres zatrudnienia od 1.01.1978 – 30.04. 1979 r. wynagrodzenie to ustalono w oparciu o wystawione przez pracodawcę zaświadczenie o zatrudnieniu i zarobkach. Przeprowadzone w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe nie wykazało, że w ww. spornym okresie wnioskodawca osiągał wynagrodzenie wyższe niż przyjęte przez organ rentowy. Jak wskazano zaświadczenie z 13.12.1976 r. nie mogło stanowić podstawy ustaleń w sprawie – brak informacji jakie składniki wchodziły w skład wskazanego w nim wynagrodzenia oraz wskazania za jaki okres zostało wyliczone - zaś zarówno treść świadectwa pracy za wskazany okres zatrudnienia jak i treść legitymacji ubezpieczeniowej nie zawiera wystarczających informacji w tym przedmiocie. Świadectwo pracy czego nie zauważa skarżący kwotowo precyzuje tylko wynagrodzenie zasadnicze za ostatni okres zatrudnienia od 15 listopada 1977 r. Brak więc podstaw do wnioskowania na jego podstawie o wynagrodzeniu w latach 1974-1975. Ponadto – co również znamienne - zawarta w nim informacja ma charakter ogólny i nie jest jasnym, czy w każdym miesiącu wynagrodzenie wnioskodawcy kształtowało się stricte w tej wysokości. Danych w tym przedmiocie jak i o zarobkach za cały okres zatrudnienia od 23 maja 1974 do 30 kwietnia 1974 r. nie precyzuje też legitymacja ubezpieczeniowa. To że w oparciu o jej zapis można ustalić przeciętny średni zarobek w 1979 r. nie oznacza, że taką wysokość wynagrodzenia można przyjąć za cały okres zatrudnienia. Niewątpliwie zmieniało się ono w czasie, na co wskazuje choćby treść świadectwa pracy. Z tych też względów, w ocenie Sądu Okręgowego ustalenie zarobków wnioskodawcy na tych właśnie zasadach nie znajduje żadnego usprawiedliwienia. (...) na temat uzyskiwanych przez wnioskodawcę zarobków nie dostarczają też zeznania świadka, który nie był w stanie w jakikolwiek ich sprecyzować, jak i karta płac innego pracownika dotycząca okresu za który wynagrodzenie wnioskodawcy jest znane w oparciu o zaświadczenie RP – 7. Nadto należy wskazać, że Sąd nie może ustalać wysokości zarobków na podstawie przypuszczeń, uśrednień, czy też hipotetycznych wyliczeń na podstawie wynagrodzeń innych pracowników. Do ustalenia podstawy wymiaru świadczeń emerytalno-rentowych może być bowiem uwzględnione tylko wynagrodzenie faktycznie uzyskane przez zainteresowanego w danym okresie. Jego wysokość musi być niewątpliwa i bezwarunkowa, a nie jedynie prawdopodobna. Podkreślić należy, że stosunek pracy ma zawsze charakter indywidualny, a określone warunki zatrudnienia mają charakter niepowtarzalny, ponieważ zostały wyznaczone pomiędzy pracodawcą a jego konkretnym pracownikiem. Zatem jedynie wynagrodzenie wnioskodawcy ustalone w sposób niewątpliwy, wobec którego nie istnieje wątpliwość, że zostało ono zawyżone, może być podstawą do ustalenia współczynnika wysokości podstawy wymiaru a następnie wysokości kapitału początkowego. Przepisy prawa ubezpieczeń społecznych są normami bezwzględnie obowiązującymi i nie zawierają unormowań pozwalających na ustalanie wynagrodzeń w sposób przybliżony lub prawdopodobny. / tak wyrok SA w Łodzi z dnia 19.10.2016, III AUa 2185/15LEX nr 2152862/ . Tym samym skarżący także w toku niniejszego

postępowania nie ujawnił żadnych okoliczności, które istniały przed wydaniem tych decyzji, a nie były znane organowi w chwili orzekania i mają wpływ na wysokość kapitału początkowego.

W niniejszej sprawie Sąd Okręgowy podziela pogląd, który zaprezentował Sąd Apelacyjny w Łodzi w uzasadnieniu wyroku z dnia 15 marca 2006 r., zapadłego w sprawie o sygnaturze akt III AUa 1096/05, wskazując, iż ujemne konsekwencje związane z trudnościami w dokumentowaniu wysokości wynagrodzeń z lat odległych nie powinny obciążać wyłącznie ubezpieczonych, jednakże nie można również odpowiedzialności za taki stan rzeczy przenosić wyłącznie na Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Ustawowym wymogiem jest bowiem wykazanie przez ubezpieczonego konkretnych kwot otrzymanych przez niego zarobków, jako podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe lub ubezpieczenie społeczne, przy czym nie może istnieć tu żaden stan niepewności co do wysokości. Aby dokonać przeliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru emerytury czy przeliczenia kapitału początkowego trzeba mieć konkretne i rzeczywiste dowody na okoliczność uzyskiwania zarobków w danej wysokości i okresie. Skoro zatem zgromadzony w niniejszej sprawie materiał dowodowy nie wskazuje jednoznacznie na faktyczną wysokość osiąganego przez wnioskodawcę wynagrodzenia w spornym okresie, i nie dowodzi iż okoliczności te nie były znane organowi rentowemu przed wydaniem decyzji ustalającej wysokość kapitału początkowego Sąd nie znalazł podstaw do przyjęcia wyższego wynagrodzenia wnioskodawcy za lata 1974 – 1979 i ponownego przeliczenia kapitału.

Na marginesie dodać należy, że nie jest rzeczą sądu zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie, ani też sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 k.p.c.). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.) (wyrok Sądu Najwyższego z 17 grudnia 1996 r., sygn. akt I CKU 45/96, OSNC z 1997r., z.6-7, poz.76; wyrok Sądu Najwyższego z 7 października 1998 r., sygn. II UKN 244/98, OSNAP 1999, nr 20, poz. 662). Należy przypomnieć, że w postępowaniach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych sąd nie jest obowiązany do poszukiwania dokumentów zatrudnieniowo - płacowych, o które nie zadbała osoba dochodząca świadczenia ubezpieczeniowego. W związku z tym to na ubezpieczonym ciążył ciężar dowodzenia i udokumentowania podnoszonych twierdzeń. Przy ustalaniu podstawy wymiaru składki wnioskodawca powinien udowodnić, że w spornym okresie uzyskiwał wynagrodzenie w konkretnie określonej wysokości oraz to, że od wynagrodzenia tego była odprowadzana składka./Wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 31 sierpnia 2016 r. III AUa 1723/15 LEX nr 2149641 /

Reasumując, w ocenie Sądu Okręgowego, w toku postępowania przed organem rentowym, wywołanego wnioskiem z dnia 7 czerwca 2017 r., nie zostało ujawnione nic nowego, co dawałoby Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych podstawę do ponownego przeanalizowania sytuacji prawnej wnioskodawcy. Jeszcze raz podnieść należy, że o wznowienia postępowania w oparciu o art. 175 ust. 4 w zw. z art. 114 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2013 r. Nr 71, poz. 1440 ze zm.), w sprawie ustalenia wysokości kapitału początkowego wymagane jest ujawnienie takich okoliczności, które nie były znane organowi rentowemu w chwili orzekania o wysokości kapitału początkowego a nie takie, które zostały przedłożone wprawdzie organowi rentowemu w chwili orzekania o wysokości kapitału, a nie zostały uwzględnione. Funkcją ponownego ustalenia w trybie przepisu art. 114 jest stworzenie gwarancji wydania decyzji rentowych zgodnych z ukształtowaną ex lege sytuacją prawną zainteresowanych. /III AUa 1818/14 - wyrok SA Gdańsk z dnia 25-03-2015/

W konsekwencji decyzję organu rentowego z dnia 12 września 2017 r. uznać należy za prawidłową.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy w Łodzi, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., odwołanie jako bezzasadne oddalił.

J.L.